

מהפך ירוק

תוכנית העשרה חינוכית
ניצנים בגני ילדים

תוכן העניינים

5

שבוע ראשון

שבוע של ניקיון לחיים נעימים -
היכרות חווייתית עם חשיבות הניקיון והסדר, דרך משחק
ושיתוף פעולה, ליצירת סביבה נעימה לכולם.

31

שבוע שני

שימוש חוזר עם 'גילגולי' -
היכרות חווייתית עם עולם החפצים, נתינה ושימוש חוזר דרך
משחקים, יצירה ופעילויות קבוצתיות, שמחברות בין דמיון,
שיתוף פעולה וחוויה ירוקה ומהנה.

50

שבוע שלישי

החפצים של יוני - חיים חדשים -
חוויות, משחקים וסיפורים שיעזרו לילדים להבין
שימוש חוזר, מחזור וחיסכון בחיי היומיום.

72

שבוע רביעי

שומרים על העולם שלנו -
למידה על מה שיש בבריאה, הטבע, עצים ומים תוך חוויה,
יצירה ומשחק שמחזקים אחריות ואכפתיות.

"מהפך ירוק"

בחודש זה נצא למסע חווייתי של גילוי והתחברות לעולם שבו
אנו חיים - בבית, בעיר ובטבע שסביבנו. דרך סיפורים, חקר,
משחק, יצירה ותנועה, נלמד להבחין, להתבונן ולפעול מתוך
אכפתיות ואחריות כלפי הסביבה שלנו.

במהלך החודש נתרגל ונפתח את התחומים הבאים:

ידע

- הכרות עם מרחבי הטבע והסביבה - פארקים, עצים, פרחים, מים ובעלי חיים.
- הבנת הקשר בין האדם והטבע והשפעת הפעולות שלנו על הסביבה.
- חיבור לערכים של קיימות, שמירה על הסביבה והבנת משמעותם בחיי היום-יום.

מיומנויות קוגניטיביות

- חשיבה חוקרת וסקרנות - תצפית, השוואה, זיהוי והשפעה על סביבתנו.
- הרחבת אוצר מילים סביב עולם הטבע והקיימות.
- פיתוח יכולת תכנון וביצוע פעולות שמועילות לסביבה.

מיומנויות תוך-אישיות וחברתיות

- חיזוק תחושת אחריות ואכפתיות למקום שבו אנו חיים. "תן דעתך שלא תקלקל"
- פיתוח שיתוף פעולה, עבודת צוות ועזרה הדדית.
- ביטוי רגשי דרך סיפור, יצירה ותנועה בהקשר לבריאה, לטבע ולסביבה.

מיומנויות גופניות

- תרגול מוטוריקה עדינה וגסה דרך משחקים ופעילויות בטבע.
- תיאום, קואורדינציה וקצב.

ערכים

- אחריות אישית וקולקטיבית לשמירה על העולם - "לעבדה ולשמרה"
- הערכה ליופיים של הבריאה והטבע ולתרומתם לחיים של כולם.
- שמירה על המשאבים - "בל תשחית" - כמצווה. שלא להשחית דבר שבני אדם יכולים ליהנות ממנו. מתוך הערכה והודיה בורא העולם על הבריאה המיוחדת..

**חודש זה מזמין את הילדים לחוות חיבור אמיתי לסביבה
- לגלות, להקשיב, להרגיש ולפעול מתוך אחריות, אכפתיות
והודיה, כדי ליצור עולם ירוק, נקי שנעים לחיות בו.**

שבוע ראשון

שבוע של ניקיון - לחיים נעימים

היכרות חווייתית עם חשיבות הניקיון והסדר, דרך משחק ושיתוף פעולה, ליצירת סביבה נעימה לכולם.

יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	
<u>מתחילים במעגל</u>	<u>מי שומר על הסביבה?</u>	<u>האנרגיה עוברת ביננו</u>	<u>דקלום קבוע לרביעי בשבוע</u>	<u>רוקדים ושומרים</u>	פתיחה והתכנסות
ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים
<u>נקי זה נעים</u>	<u>מבצע שומרי הניקיון</u>	<u>מסלול הניקיון</u>	<u>סיפור ודרמה- למה הרב רצה לנקות את בית הכנסת?</u>	<u>משחק זיכרון כלי הניקיון</u>	פעילות חינוכית העשרתית
<u>מתחלקים ושומרים על הסביבה</u>	<u>מה אתה עושה?</u>	<u>כדור האור נוגע</u>	<u>דקלום לסיום</u>	<u>רצים ומזהים</u>	סיום יום

במהלך השבוע נצא למסע חווייתי סביב הנושא "נקי - זה נעים".
נלמד כיצד שמירה על הניקיון והסדר הופכת את הסביבה שלנו לנעימה
ובטוחה, וכל מה שאנחנו עושים משפיע על כולם.
דרך משחקים, סיפור, דרמה ותרגילי חוויה נתחבר למושגים של אחריות
אישית, שיתוף פעולה ואכפתיות - נבין איך כל אחד מאיתנו יכול להיות
שומר על המקום, קטן כגדול.
השבוע נתחיל בבית שלנו ובצוות הקרוב, נלמד להבחין בין מקום מלוכלך
לנקי, ונרגיש כמה זה טוב כשלכולם אכפת שיהיה נקי מסביבם...

תרגילי פתיחה והתכנסות:

לפניכם פעילויות אותן מומלץ לשבץ בפתיחת היום בעת ההתכנסות
הראשונית, לפני ארוחת הצהרים.
מטרתן לאפשר מעבר נוח ורציף מפעילות הבוקר לפעילות הצהריים:
לבדוק את שמות הנוכחים, להציג את סדר היום, ולהעניק יחס אישי
לכל תלמיד.
בחרו פעילות אחת לכל יום. תוכלו לחזור להשתמש בכל פעילות אחת
לשבוע באופן קבוע במהלך החודש. פעילויות חוזרות מהוות גורם
לביטחון אצל התלמיד.
מומלץ לגוון ולהרחיב את הפעילויות, להוסיף רעיונות משלכם ולעודד
את התלמידים לקחת חלק, ליזום ולהרחיב בעצמם את הפעילויות.

פעילות פתיחה לימי ראשון:

מתחילים במעגל

מטרות:

1. חיזוק תחושת שייכות וביטוי עצמי במעגל.
2. תרגול הקשבה, המתנה לתור ודיבור קצר מול קבוצה.
3. העלאת מודעות בסיסית לניקיון ואיכות הסביבה.
4. חיבור חווייתי ויומיומי לנושא החודשי - שמירה על הסביבה.

עזרים:

כיסאות כמספר הילדים + כיסא אחד ריק.

מהלך הפעילות:

1. הילדים יושבים במעגל על הכיסאות.
2. מסבירים: כל ילד בתורו עובר לשבת על הכיסא הריק.
3. כשהילד יושב - הוא אומר:
  - את שמו
  - ודבר אחד שהוא השליך היום לפח.

לדוגמה:

- "אני אבי והשלכתי היום לפח ניירות גזירה".
- "אני חיים והשלכתי לפח את שקית האוכל".
4. לאחר מכן הילד שקם משאיר אחריו כיסא ריק - והתור עובר לילד הבא.
  5. ממשיכים כך עד שכל הילדים משתתפים.

סיום חווייתי:

- מוחאים כפיים לכל ילד.
- אפשר לסיים במשפט משותף: "כשזורקים לפח - שומרים על הסביבה!"

פעילות פתיחה לימי שני:

"מי שומר על הסביבה?"

מטרות:

1. פיתוח קשב, ריכוז ותגובה מהירה.
2. חיזוק יכולת הקשבה למשפט שלם והבנת הוראה.
3. חוויה קבוצתית מהנה סביב נושא איכות הסביבה.
4. תרגול של ויסות תנועה והמתנה לתור.

עזרים:

- חפץ אחד (בקבוק פלסטיק ריק / כדור / גליל נייר).
- מקום פנוי לעמידה בשני טורים.

הכנה:

1. מחלקים את הילדים לשני טורים עומדים זה מול זה.
2. לכל ילד נותנים מספר.
3. אותם מספרים מופיעים בשני הטורים.

מהלך הפעילות:

1. נחזיק חפץ ביד ונעמוד באמצע בין הטורים.
2. נכריז משפט קצר בנושא הסביבה, ובתוכו משולב מספר.

לדוגמה:

- "מי שמספר 3 זורק את הלכלוך לפח!"
  - "מי שמספר 1 שומר על ניקיון הגן!"
3. הילדים עם המספר שנאמר רצים במהירות לקחת את החפץ.
  4. מי שלקח ראשון - מחזיר את החפץ.
  5. ממשיכים עם מספרים ומשפטים שונים.

דגשים להנחיה:

- להזכיר: רצים בזהירות, בלי לדחוף.
- להמתין עד ששומעים את כל המשפט.
- לשבח הקשבה והתנהלות רגועה, לא רק מהירות.

פעילות פתיחה לימי שלישי:

"האנרגיה עוברת בינינו"

מטרות:

1. חיזוק תחושת שייכות וקשר קבוצתי.
2. פיתוח קשב, ריכוז ויכולת התבוננות.
3. חוויה רגועה בנושא אנרגיה וטבע.
4. תרגול ויסות תנועה ומגע עדין.

שיח פתיחה קצר:

נשב יחד במעגל.
נדבר בקצרה:

- בבריאה ובטבע יש דברים שעוברים מאחד לשני: מים זורמים, רוח נושבת, שמש שמחממת.
- כשמישהו אחד שומר על הבריאה והטבע - זה עוזר גם לאחרים.
- כשאנחנו רואים חבר שמרים לכלוך וזורק לפח, זה גורם גם לנו לרצות לעשות אותו דבר.
- כל אחד מאיתנו חשוב, וכל פעולה קטנה עוברת הלאה - כמו זרם.

ואז נאמר:

בואו נבדוק איך אנרגיה טובה עוברת מאחד לשני במעגל -
ונתחיל את המשחק.

הכנה:

- הילדים עומדים במעגל.
- ילד אחד יוצא אל מחוץ למעגל.
- בוחרים ילד אחד שמתחיל את הזרם.

מהלך הפעילות:

1. הילד שנבחר מתחיל להעביר לחיצה רכה ביד של הילד שלצידו.
2. הלחיצה עוברת מאחד לשני בשקט ובזהירות - כמו זרם.
3. הילד שיצא נכנס למעגל ומנסה לזהות היכן הזרם נמצא.
4. כאשר מזהים נכון את הילד שמעביר את הזרם - הוא יוצא החוצה.
5. בוחרים ילד חדש להתחיל את הזרם וממשיכים בסבב נוסף.

פעילות פתיחה לימי רביעי:

הדקלום הקבוע

רביעי הגיע –

מה מחכה?

הפתעה בכל פעם –

לא נגלה!

דרמה, חרוזים, אנגלית וצחוק,

ומשחקים של פעם –

כמו קסם מתוק!

פעילות פתיחה לימי חמישי:

רוקדים ושומרים (שימוש חוזר)

מטרות:

- חוויה גופנית ושמחה בתחילת היום.
- חיזוק שיווי משקל וקשב לתנועה.
- חיבור פשוט לרעיון של שימוש חוזר.
- חיזוק חיקוי, הובלה ושיתוף בקבוצה.

עזרים:

- דפי עיתון או עלונים ישנים בגודל A4 (דף אחד לכל ילד)
- מוזיקה קצבית או שיר מוכר ואהוב.

הכנה:

- מבקשים מהילדים להביא מהבית עיתונים או עלונים שלא בשימוש.
- מניחים דף אחד על הרצפה לכל ילד, במרווחים נוחים.

מהלך הפעילות:

1. כל ילד עומד על דף העיתון שלו.
2. מדליקים מוזיקה קצבית.
3. מבצעים תנועות פשוטות ומתאימות לגיל (מחיאית כף, הרמת ידיים, כיפוף ברכיים, סיבוב במקום).
4. הילדים מחקים את התנועות תוך שמירה על עמידה על הדף, בלי לרדת ממנו.
5. לאחר זמן קצר בוחרים ילד שיבצע תנועות, וכל הקבוצה מחקה אותו.

שיח קצר תוך כדי:

- משתמשים בעיתון שהיה כמעט בדרך לפח.
- מראים שאפשר לשחק וליהנות גם מדברים שכבר השתמשו בהם.

הרחבת הפעילות לבוגרים:

- מקפלים את דף העיתון לחצי.
- ממשיכים לרקוד ולבצע תנועות תוך ניסיון להישאר על הדף הקטן.
- מדגישים התאמה, ריכוז ושמירה על הגוף במרחב קטן.

פעילות חינוכית העשרתית

הפעילויות הבאות מומלצות לזמן שלאחר ארוחת הצהריים

לפניכם פעילויות חינוכיות-העשרתיות בנושא **מהפך ירוק**. שימו לב, יש לתכנן את הפעילויות מראש ולגלות רגישות וגמישות בהתאם לצרכי קבוצת הילדים. מומלץ להרחיב ולהוסיף גם מתוך תחומי הידע והעניין האישיים של מובילי הצהרון.

רבות נאמר על חשיבות הלמידה הפעילה ועל שילוב פעילויות חווייתיות בלמידה הפרונטלית. שילוב משחקים בלמידה גורם לתלמידים להתמודד עם אתגרים ומצבים שלא תמיד באים לידי ביטוי בלמידה פרונטלית כגון חקירה, פתרון בעיות, מעורבות שווה של כל המשתתפים, פיתוח סקרנות, דמיון ויצירתיות, עבודה בצוות ועוד. חשוב לזכור כי שילוב אלמנטים של משחק בלמידה אינו המטרה אלא אמצעי להשגת המטרה הלימודית.

ליום ראשון, בשבוע הראשון

נקי - זה נעים

מטרות הפעילות

- פתיחה חווייתית לנושא החודש.
- פיתוח מודעות סביבתית בסיסית דרך חוויה ומשחק.
- חיזוק שיתוף פעולה, הקשבה ואחריות.
- הבנת הקשר בין ניקיון ותחושת נוחות.

מהלך הפעילות

א. פתיחה - סיפור קצר

בעיר אחת רחוקה אנשים זרקו לכלוך ברחובות, עד שכבר לא ידעו איפה הכביש ואיפה המדרכה. היה ריח לא נעים ואף אחד לא רצה לבוא לבקר שם, אבל אנשי העיר כבר התרגלו. יום אחד הגיע איש חכם והכריז על מבצע חודשי: "נקי - זה נעים". ולימד את כולם לזרוק זבל לפח ולנקות יחד.

ב. שיח קצר

- איך אני מרגיש במקום מלוכלך?
- איך אני מרגיש במקום נקי?
- מה אנחנו יכולים לעשות כדי שיהיה לנו נעים כאן?

ג. פעילות חווייתית - "כשהלכלוך מסתיר"

1. נפזר במרחב חפצים נקיים שמדמים לכלוך.
2. ילד אחד מקבל כיסוי עיניים קל (או עוצם עיניים).
3. שאר הילדים מכוונים אותו בקול:

"קדימה", "עצור", "ימינה".

4. כשהילד מגיע ללכלוך - הוא מרים ומוסר לחבר.

5. החבר זורק את החפץ לפח.

6. מחליפים תפקידים בין הילדים.

ד. שיח סיום

- מה עזר לנו להצליח?
- למה חשוב לשמור שיהיה נקי?

ה. סיום והסבר לקראת הנושא החודשי:

"היום למדנו שנקי זה נעים.

כשאנחנו שומרים שהמקום נקי - נעים לשחק, ללכת ולשהות.

השבוע נלמד איך לשמור על הצהרון שלנו נקי ומסודר.

והחודש כולו הוא חודש **מהפך ירוק** -

"מהפך ירוק זה כשאנחנו עוזרים למקום/ לעיר/ לארץ/ לעולם שלנו להיות מקום שנעים לחיות בו :

לא זורקים סתם, שומרים, משתמשים שוב -

וככה המקום נעים ומחייך אלינו".

הרחבת הפעילות לבוגרים:

נשאל את הילדים -

"איזה מבצע ניקיון נוכל לעשות בצהרון שלנו?" הילדים מעלים רעיונות לפעולות פשוטות.

"מה יעזור לנו לשמור שהמקום יהיה נקי כל יום?" איסוף הצעות מהילדים.

"איך נדע שהמבצע מצליח?" חשיבה על סימן או חיזוק.

נסכם: "שמענו רעיונות יפים.

ביום אחר נבחר מהם ונעשה בצהרון שלנו **מבצע ניקיון** בהשראתכם".

ליום שני בשבוע הראשון

מבצע שומרי הניקיון

מטרות הפעילות

- חיזוק תחושת אחריות אישית וקבוצתית.
- פיתוח שיתוף פעולה והבנת תפקידים שונים.
- חיבור לפעילות השבועית - ניקיון.
- יצירה אישית: עיצוב מדליה כמסמל הצלחה.

עזרים:

- מדליה
- לורדים
- חוט לתליית המדליה על הצוואר

סיפור פתיחה והשראה על גדולי ישראל בנושא שמירה על הניקיון:

נספר במילים פשוטות המתאימות לרמת הילדים בקבוצה -

בבית הכנסת של הרב שך היו אנשים נכנסים בבוקר למקום ורואים שולחנות מבולגנים, ספרים מפוזרים וכיסאות לא במקום, וכולם רק הסתכלו ולא עשו כלום. אבל ר' לייזר שך היה נכנס השכם בבוקר לישיבה ולא חיכה לאף אחד אלא התחיל בשקט לסדר ולהחזיר כל דבר למקומו. בחור אחד ראה אותו רץ אליו ואמר לו שזה לא מתאים לראש הישיבה לסדר, ושמישהו אחר צריך לעשות את העבודה הזאת. הרב הסביר לו שכל אחד אחראי לשמור על סדר וניקיון, ומי שאכפת לו מהמקום פשוט עוזר - גם בלי שיבקשו ממנו. (פניני רבנו האבי עזרי עמוד כ"ד)

מהסיפור למדנו כמה היה חשוב לגדולי ישראל לשמור על הניקיון כי **לשמור על ניקיון** זה אכפתיות - כשאכפת לנו מהמקום, אנחנו דואגים לו.

כשאנחנו מרימים לכלוך ושומרים על הסביבה נקייה - **נעים וטוב לכולם.**

א. פתיחה והסבר

1. מעגל פתיחה:

"היום אנחנו מתחילים מבצע חדש - שומרי הניקיון!
כל אחד מאיתנו יקבל תפקיד קטן שיעזור לשמור על הצהרון נקי.
בכל יום נעזור ונבצע את התפקיד שלנו - ונקבל מדליה על העבודה!"

2. שיחה קצרה על תפקידים:

- **נשאל:** "איזה דברים אפשר לעשות כדי שהמקום שלנו יהיה נקי?"
- **נאסוף הצעות:** לאסוף חפצים, לסדר צעצועים, לבדוק פח, לנקות שולחנות וכו'.

3. פעילות פתיחה:

בכל סבב בוחרים 5 ילדים שיהיו שומרי הניקיון.
שאר הילדים מניחים דף קטן "לכלוך" מתחת הכיסא שלהם ועוברים למצב -
"שינה" בעצימת עיניים.

הוראות לפעילות:

שומרי הניקיון עוברים בין הילדים בשקט.
צריכים להרים את הדף מבלי שהילד "ישן" ירגיש.
לאחר שמרימים את הדף - חוזרים למקום ההתחלה.
אם הילד שניסה להרים נשמע או הפריע - מחזיר את הדף ומתחיל מהתחלה.

חוזרים על הפעילות:

מחליפים תפקידים - כל ילד מקבל הזדמנות להיות שומר ניקיון ולחוות את הצד השני.

ב. הכנת המדליות:

- כל ילד מקבל מדליה (נייר/קרטון) + מדבקות + צבעים.
- הילדים כותבים או מציירים על המדליה:
"אני שומר על הניקיון"
- תולים חוט למדליה.
- שומרים את המדליה במגרה.

ג. חלוקת תפקידים

בכל יום בוחרים מספר ילדים לבצע תפקידים- ילד שביצע את התפקיד שלו מקבל בסוף היום את המדליה וכך עד סוף השבוע כולם יקבלו מדליה.

ליום שלישי, בשבוע הראשון

מסלול הניקיון

מטרות הפעילות

- חיזוק שיתוף פעולה ועבודת צוות.
- פיתוח מיומנויות תכנון, אסטרטגיה וקבלת החלטות.
- פיתוח מוטוריקה עדינה ויכולת ויסות עצמי.
- חיבור לחוויה היומיומית של שמירה על ניקיון בסביבה.

א. פתיחה קצרה

- נאמר בקצרה:
"היום נלמד איך לעבוד ביחד כדי לסדר מקום מהר, נכון ונעים. ננסה להיות כמו 'שומרי הניקיון' ולעבוד בצוות כדי שהחדר יהיה נקי ומסודר".
- שיחה קצרה עם הילדים:
  - למה חשוב לסדר ולהחזיר דברים למקומם?
  - איך אפשר לעבוד ביחד כדי שהמשימה תהיה קלה ומהירה?

ב. מסלול הניקיון - תרגיל חווייתי

1. חלוקה לקבוצות:

- מחלקים את הילדים ל-2 קבוצות, כל קבוצה אחראית על חלק מהחדר.

2. פיזור הכלוך:

- מפזרים כוסות, דפים וחפצים קטנים שמסמלים לכלוך.

3. תכנון הקבוצה:

- כל קבוצה מתכננת **איך לסדר את החדר במינימום זמן**: מי עושה מה, באיזה סדר, באילו דרכים.

4. תחרות סידור ראשונה:

- מתחילים את התחרות ורואים איזו קבוצה מצליחה לסדר את החדר מהר ביותר.

5. אתגר נוסף - הגבלת פרמטרים: (יש לבחור לפי רמת הקבוצה)

- כל ילד יכול לבצע רק פעולה אחת.
- רק 2 ילדים יכולים להרים את הלכלוך מהרצפה.
- יש לעבוד בשקט וללא דיבור.

6. תחרות שנייה:

- הקבוצות חוזרות על המסלול עם המגבלות.
- משווים ביצועים ותגובות הילדים לאתגרים החדשים.

ג. סיכום ושיח

- שאלות להנחיה ולדיון קצר עם הילדים:
- אילו טכניקות בחרתם כדי לסדר את החדר במהירות?
- מה למדנו על עבודה בשיתוף פעולה?
- אילו רעיונות נוכל לקחת לניקיון בבית או בגן?

הרחבת הפעילות לבוגרים:

אחרי התחרות, כל קבוצה מתבקשת למצוא דרך להקל על עבודת הניקיון: למשל, קבוצה אחת חושבת על סדר פעולה חדש, קבוצה אחרת על חלוקת תפקידים אחרת. כל קבוצה מציגה רעיון אחד קצר.

מסכמים יחד: איך רעיונות חכמים ושיתוף פעולה עוזרים לנקות מהר ויעיל יותר.

רביעי ייחודי למה הרב רצה לנקות את בית הכנסת?

שבוע ראשון - סיפור והצגה

יום רביעי שלנו נפתח במסע אל עולם הדמיון! הילדים נחשפים לסיפור חי ומודרך, ולאט-לאט נכנסים אל תוך עולם הדרמה: איך עומדים על במה, איך מביעים רגש, איך מקשיבים לשחקן שמולך. מטרה: לפתח ביטוי רגשי, שפת גוף, הקשבה ועבודת צוות - בדרך חווייתית ומהנה.

פתיחה קבועה:

רביעי הגיע –

מה מחכה?

הפתעה בכל פעם –

לא נגלה!

דרמה, חרוזים, אנגלית וצחוק,

ומשחקים של פעם –

כמו קסם מתוק!

מטרות הפעילות

- חיבור לנושא השבועי: ניקיון וחשיבות הסדר בבית הכנסת.
- פיתוח דמיון, הבעה מילולית וגופנית.
- חיזוק שיתוף פעולה והקשבה.
- הזדהות עם תפקידים שונים - גם עבודה קטנה היא חשובה.

מהלך הפעילות

א. פתיחה - חשיבות הניקיון בבית הכנסת

"בבית הכנסת שוכן ד' והוא מקום מיוחד וקדוש. לכן חשוב מאוד לשמור עליו נקי ומסודר. כשאנחנו מטאטאים ומסדרים, לא משאירים לכלוך ליד ספרי התורה והמזוזות, וכל פינה מסודרת ונקייה - זה מראה כבוד למקום. גם העבודה הקטנה - לסדר ספר או לנקות פינה - היא עבודה חשובה וקדושה. כשכולנו שומרים על הניקיון, המקום נעשה נעים לכולם, להתפלל וללמוד".

כמו שכתב החתם סופר "שהוא דירת גבוה, ה' אלוקי ישראל שוכן בתוכו", וכן כתב הרמב"ם: "בתי-כנסיות ובתי-מדרשות נוהגין בהן כבוד, ומכבדים [-מטאטאים] אותן".

ב. סיפור לילדים - רבי עקיבא איגר וניקיון בית הכנסת

בעיר רחוקה גר הצדיק רבי עקיבא איגר. לפני שהוא התפרסם כרב הוא חיפש מקור פרנסה.

בבית הכנסת חיפשו **מנקה** - משהו שיאסוף ספרים, יסדר וינקה את המקום. רבי עקיבא ביקש לעבוד בזה, למרות שהיה צדיק גדול, כי ידע כמה חשוב שבת הכנסת יהיה נקי ומסודר.

הגבאים התפלאו: "איך תלמיד חכם כזה יכול לנקות?" אבל רבי עקיבא אמר: "זו עבודה חשובה, עבודה של קודש!"

שיח קצר:

למה חשוב שהמקום שבו אנחנו מתפללים יהיה נקי?

פעילות דרמה - "חפצים בבית הכנסת"

1. הסבר קצר לילדים:

"כל אחד מכם יהיה חפץ או רהיט בבית הכנסת. נלמד איך הם מרגישים כשאיש צדיק מנקה, מסדר או מזיז אותם. כל אחד יבחר חפץ, יגיד משפט אחד ותנועה, והקבוצה תחזור אחריו".

2. בחירת חפצים:

- ספסלים, מרצפות, ספרים, שולחנות, פמוטים, וכו'.
- כל ילד בוחר חפץ אחד.

3. יצירת משפט ותנועה:

- הילד אומר משפט קצר בגוף הדמות שלו + תנועה: הצעה: למען ההסבר - לפני שמתחילים במשחק, נתנסה: נחשוב איזה חפץ בגן אני רוצה להיות, ונאמר משפטים כאילו מזיזים אותנו, או מנקים.
- ספסל: "מעניין מי זה הרב שמזיז אותי?" - הילד מתכופף או מזיז את ה"ספסל"
- מרצפות: "לא נעים לי שהרב צריך לשטוף אותי" - הילד מושך רגליים כאילו שוטפים.
- ספר: "אני כל כך שמח כשמנקים אותי ומסדרים אותי!" - מרימים את הידיים שמחים.

4. חזרה קבוצתית:

- כל הילדים עושים יחד את המשפט והתנועה של הילד שמדבר.
- חוזרים על כל הדמויות בתור, יוצרים "מכונה חיה" של בית הכנסת.

5. שיחה קצרה אחרי הפעילות:

- איך הרגשתם להיות חפץ בבית הכנסת?
- למה חשוב לשמור על סדר וניקיון גם בחפצים ובמקום?
- מה למדנו מרבי עקיבא על חשיבות הניקיון?

ליום חמישי בשבוע הראשון

משחק זיכרון כלי הניקיון

מטרות הפעילות:

- סיכום הנושא השבועי - שמירה על ניקיון.
- חיזוק זיכרון, ריכוז ותפיסה חזותית.
- פיתוח שיתוף פעולה ועבודת צוות.
- הנאה וחוויה קבוצתית.

עזרים:

- כדור
- דף עם עזרי ניקיון למשחק (יש לצלם לכל ילד פעמיים)
- מספרים
- כוסות חד פעמיים לשתייה חמה
- שקית אישית קטנה

מהלך הפעילות:

א. פתיחה חווייתית - תרגיל כדור

1. יוצרים מעגל.
2. מעלים עם הילדים שמות של סוגי כלים ותכשירי ניקיון שהם מכירים: מטאטא, דלי, סמרטוט, נייר, ספריי ניקוי ...
3. ילד אחד מחזיק בידו כדור, אומר שם כלי או שם של תכשיר ומוסר בזריקה את הכדור לחברו:
  - הילד אומר את השם ששמע ומעביר את הכדור.
  - החבר הבא אומר שם של כלי חדש וממשיך.
4. ממשיכים עד שכל הילדים זיהו כמה שיותר כלים וחוו את התנועה.

ב. הכנת משחק הזיכרון האישי

1. כל ילד מקבל 2 דפים זהים- וצובע כל זוג באופן זהה.
2. גוזרים את הכרטיסים, מדביקים על תחתית של כס חד פעמית לשתייה חמה.

ג. משחקי זיכרון קבוצתיים

אפשרות 1 - משחק בקבוצות קטנות:

- הילדים מתיישבים בקבוצות, מעמידים את הכוסות, כל קבוצה מחליטה יחד אילו שתי כוסות להפוך.
- משחקים בזוגות או בקבוצות, מנסים למצוא זוגות תואמים.

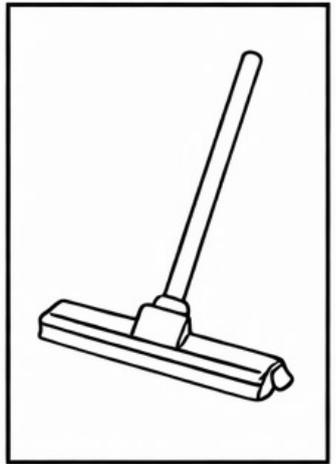
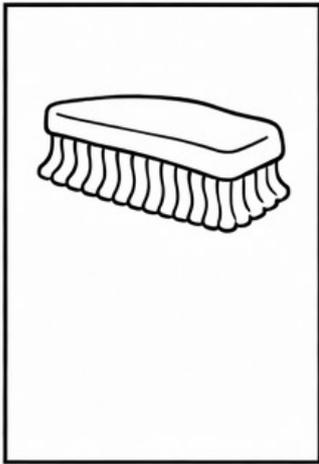
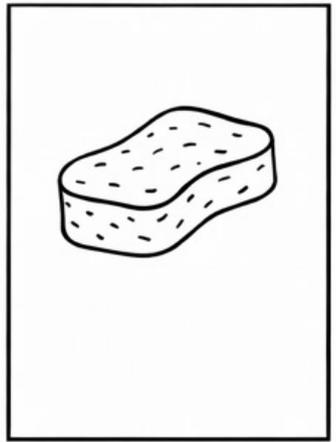
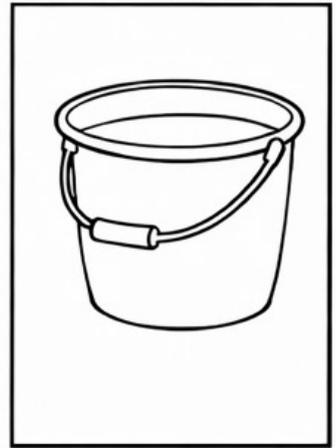
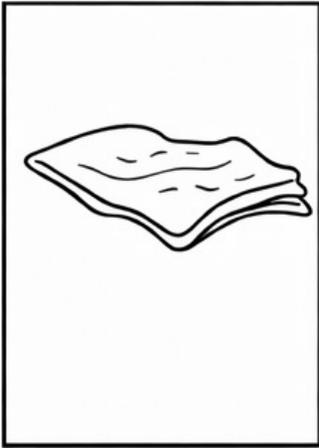
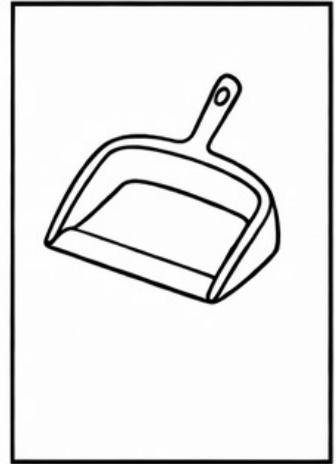
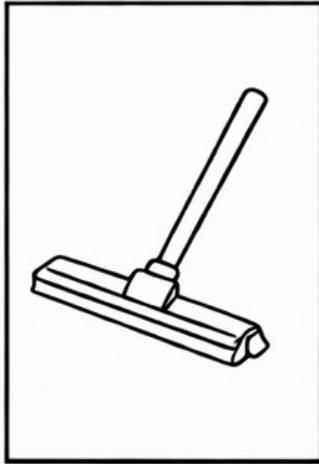
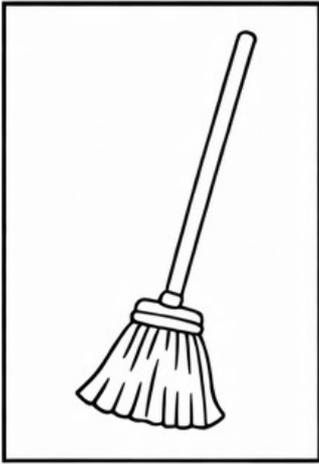
אפשרות 2 - משחק אחד גדול במליאה:

- מצלמים את התמונות בגדול מניחים על הרצפה במרכז המליאה
- משחקים יחד כאשר בכל תור ילד אחר מרים 2 כרטיסים.

פעילויות לסיום היום

פעילות הסיום מסמלת סגירת מעגל יומי, ומסכמת את שלבי הפעילות וסיום ביצוע כל מרכיבי היום בצהרון.
היא מסמלת את הפרידה עד ליום שלמחרת.
בפעילויות הסגירה ניתן ביטוי לילדים לספר על מה שהיה, ולאפשר עיבוד, ולרגש לקראת יום המחרת.
לפניכם הצעות לפעילויות סיום וסיכום המבטאות דברים אלה.

פעילות סיום לימי ראשון:

"מתחלקים ושומרים על הסביבה"

מטרות:

1. חיזוק תחושת שייכות ויכולת פעולה בקבוצה משתנה.
2. תרגול הקשבה להוראות ותגובה מהירה.
3. סיכום חווייתי של נושא היום - ניקיון, מחזור ושמירה על הסביבה.
4. עידוד שיח תנועתי, חיקוי ושיתוף פעולה.

מהלך הפעילות:

1. הילדים מסתובבים בחלל החדר בחופשיות.
2. לפי סימן מוסכם (מחיאית כף / עצירת מוזיקה) - כולם נעצרים ומקשיבים.
3. מכריזים מספר בקול ברור (לדוגמה: זוגות, שלישיות, רביעיות).
4. הילדים מתחלקים במהירות לקבוצות לפי המספר שנאמר.
5. לאחר שנוצרו הקבוצות, ניתנת משימה קצרה ומשותפת לכל קבוצה.

דוגמאות למשימות מותאמות לנושא איכות הסביבה:

- הדגימו יחד איך ממיינים לכלוך לפחים שונים.
  - הראו איך הולכים בחיק הטבע ושומרים על הצמחים.
  - הציגו איך אוספים לכלוך ומניחים בפח.
  - הדגימו איך שותים מים ושומרים שלא לבזבז.
  - הראו תנועה של "שומרים על העץ"
  - לאחר ביצוע קצר - מוחאים כפיים לכל הקבוצות.
- הילדים חוזרים להסתובב בחלל והפעילות חוזרת עם מספר חדש ומשימה אחרת.

התאמה לילדים לצעירים:

- בתחילת הפעילות ניתן לעזור בחלוקה לקבוצות.
- לבחור משימות פשוטות וברורות עם תנועה אחת או שתיים.
- לבצע את המשימה יחד עם הילדים במידת הצורך.

פעילות סיום לימי שני:

"מה אתה עושה?"

מטרות:

1. סיכום חווייתי של נושא היום - ניקיון, שמירה על הסביבה ואחריות אישית.
2. חיזוק הבנה של רצף פעולות פשוט הקשור לאיכות הסביבה.
3. פיתוח שפה, הקשבה וחקיוי תנועתי.
4. עידוד שיתוף פעולה ותחושת שייכות קבוצתית.

פתיחה קצרה:

יושבים במעגל וחוזרים בקצרה על מה שלמדנו היום. מדגישים שכולנו יכולים לשמור על הסביבה בעזרת פעולות קטנות: ניקיון, זריקה לפח, שמירה על המקום שלנו.

מהלך הפעילות (לילדים בוגרים יותר בקבוצה):

1. מזמינים ארבעה ילדים לעמוד מול הקבוצה.
2. הילד הראשון מבצע פעולה בפנטומימה הקשורה לניקיון או שמירה על הסביבה (לדוגמה: מטאטא את הרצפה).
3. הילד השני שואל: "מה אתה עושה?"
4. הילד הראשון עונה ומוסיף פעולה חדשה לילד השני (לדוגמה: "אני מטאטא, ואתה מרים לכלוך").
5. הילד השני מבצע את הפעולה שניתנה לו ופונה לילד השלישי באותה שאלה.
6. כך נוצר רצף פעולות (הרמת לכלוך < זריקה לפח < איסוף אשפה).
7. בסיום הרצף מוחאים כפיים ומדגישים שכל פעולה קטנה חשובה.

התאמה לילדים הצעירים:

1. ילד אחד נעמד במרכז המעגל.
2. כל הקבוצה שואלת יחד: "מה אתה עושה?"

3. הילד מבצע פעולה אחת פשוטה (לדוגמה: זורק לפח).
4. הילד עונה במילים פשוטות, וכולם מחקים יחד את הפעולה.
5. מחליפים ילד וחוזרים על הפעילות עם פעולה נוספת.

דגשים להנחיה:

- לעזור לילדים ברעיונות לפעולות בתחילת הפעילות.
- לבחור פעולות מוכרות מחיי היומיום.
- לשבח השתתפות, חיקוי וניסיון - גם אם הפעולה לא מדויקת.
- לשמור על קצב קצר וחוייתי.

סיום:

מסכמים במשפט קצר:
"כשכל אחד עושה פעולה קטנה - כולנו שומרים על הסביבה יחד".
מוחאים כפיים ומסיימים בתחושת הצלחה.

פעילות סיום לימי שלישי:

"כדור האור נרגע"

מטרות:

1. הרפיית הגוף בסיום היום.
2. פיתוח יכולת ריכוז והקשבה שקטה.
3. יצירת תחושת רוגע וביטחון קבוצתי.

מהלך הפעילות:

- המובילה מנחה את הילדים על פי סדר הפעולות הבא.
1. מתיישבים בנוחות במעגל או שוכבים על הגב.
  2. עוצמים עיניים בעדינות ומניחים ידיים לצידי הגוף.
  3. נושמים יחד נשימה עמוקה ואיטית - שאיפה דרך האף, נשיפה דרך הפה.
  4. מדמיינים כדור אור קטן ורך שמופיע מעל הראש.
  5. מדמיינים שכדור האור יורד לאט לראש ומרגיע אותו.
  6. ממשיכים להוריד את כדור האור לצוואר, לכתפיים, לידיים ולכפות הידיים.
  7. כדור האור ממשיך לבטן, לרגליים ולכפות הרגליים.
  8. כשהכדור מגיע לכפות הרגליים - כל הגוף רגוע ושקט.

סיום:

- פותחים עיניים לאט.
- מותחים ידיים למעלה כמו עץ שמתעורר.
- נושמים נשימה אחת עמוקה יחד.

פעילות סיום לימי חמישי:

"רצים ומזהים"

מטרות:

1. חיזוק קשב, ריכוז ומהירות תגובה.
2. העשרת אוצר מילים בנושא הנלמד.
3. תרגול הקשבה להוראות ושיתוף פעולה בקבוצה.
4. שילוב תנועה חווייתית בתחילת / סיום יום.

עזרים:

חפצים הקשורים לנושא היומי או השבועי
לדוגמה: בקבוק למחזור, נייר, עלה, פרח, פח קטן, קופסה

הכנה:

מפזרים את החפצים על הרצפה במרחקים קצרים זה מזה.

מהלך הפעילות:

1. מחלקים את הילדים לקבוצות קטנות.
2. קבוצה אחת נעמדת בקו ההתחלה, שאר הילדים מתבוננים.
3. בהינתן אות מוסכם - הילדים רצים כל אחד אל חפץ אחד.
4. כל ילד אומר בקול את שם החפץ שבחר וחוזר למקום.
5. חוזרים על הפעילות 2-3 פעמים, בכל פעם בוחרים חפץ אחר.

שינוי הוראה:

בהינתן אות חדש - הילדים רצים אל חפץ אחד,
אך אומרים בקול שם של חפץ אחר הנמצא בחלל החדר
לאחר כמה סבבים - מחליפים קבוצה.

דגשים:

- לעודד ריצה בטוחה וללא דחיפות.
- לעזור מילולית לילדים שזקוקים לכך.
- לשבח הקשבה, המתנה לתור וניסיון.

שבוע שני

שימוש חוזר עם 'גילגוליי'

היכרות חווייתית עם עולם החפצים, נתינה ושימוש חוזר דרך משחקים, יצירה ופעילויות קבוצתיות, שמחברות בין דמיון, שיתוף פעולה וחוויה ירוקה ומהנה.

יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	
מתחילים במעגל	מי שומר על הסביבה?	האנרגיה עוברת ביננו	דקלום קבוע לרביעי בשבוע	רוקדים ושומרים	פתיחה והתכנסות
ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים
מיון מנצח	גלגל חוזר	משתמשים שוב	משחקים של פעם	בית משפט לחפצים משומשים	פעילות חינוכית העשרתית
מתחלקים ושומרים על הסביבה	מה אתה עושה?	כדור האור נוגע	דקלום לסיום	רצים ומזהים	סיום יום

בשבוע זה נצא למסע מרתק בעולם החפצים שכבר היו בשימוש. נלמד כיצד יקבלו חיים חדשים, להכיר את הערך שלהם ולראות איך כל חפץ יכול לשמח מישהו אחר. דרך משחקים, מיון חפצים, יצירה וסיפורים עם הבובה "גילגולי" נפתח מודעות לשימוש חוזר ולשמירה על הסביבה. נתרגל שיתוף פעולה, חשיבה יצירתית והקשבה לאחרים, ונחווה כמה כיף לראות חפץ "ישן" הופך למשהו חדש ומיוחד. בסיום השבוע נקים פינת גמ"ח בצהרון, שבה כל ילד יוכל להביא חפץ ולהעניק לו משמעות נוספת.

פעילות מרכזית ליום ראשון בשבוע השני

מיון מנצח

מטרות הפעילות

- לפתח מודעות לשימוש חוזר וחסכון במשאבים.
- חיזוק שיתוף פעולה ועבודת צוות.
- פיתוח יכולת הבחנה וסיווג חפצים לפי שימוש חוזר או סתם לכלוך.
- חיבור לחוויה החיובית של שמירה על הסביבה.

עזרים

- בובה "גילגולי" - בובה חמודה שאוהבת לשמור על חפצים ולהפיח בהם חיים.
- מספר חפצים ישנים מהצהרון / מבית הילדים (צעצועים, חפצים ישנים, קופסאות, בקבוקים, מגנטים, מגבות...)
- סלסלות או קופסאות לסיווג החפצים

א. פתיחה - היכרות עם "גילגולי"

1. הכניסו את הבובה למעגל הילדים.
2. "גילגולי" מדברת אל הילדים:
  - "שלום חברים! אני גילגולי, אני אוהבת להפיח בחפצים, חיים. בואו נלמד יחד איך אפשר לא לזרוק הכל לפח, אלא להשתמש בהם שוב!"
3. שיחה קצרה:
  - "איזה חפצים אתם מכירים שחשבנו לזרוק לפח, אבל בסוף בחרנו להשתמש בהם למשהו אחר? אני אתן דוגמא. קניתי צנצנת דבש, וכשסיימנו לאכול את הדבש, לא זרקתי. השתמשתי בה כצנצנת גומיות לשיער
  - הילדים מעלים דוגמאות והבובה מגיבה בהתרגשות: "איזה רעיון מבריק! זה ממש כמו קסם - חפץ חוזר לחיים!"

ב. פעילות חווייתית - מיון חפצים ראשוני במליאה

1. פיזור החפצים על השטיח או שולחן מרכזי.
2. "גילגולי" מדריכה את הילדים:
  - "בואו נעזור לי למיין את החפצים: מה אפשר להשתמש בו שוב ומה כבר לא שווה לשמור?"
  - חפץ שאפשר להשתמש שוב - מוחאים כפיים
  - חפץ שכבר צריך לזרוק לפח - משלבים ידיים
3. הילדים מתרגלים סיווג בקבוצות קטנות: (לאחר כמה הדגמות במליאה)
  - סלסלה אחת - חפצים לשימוש חוזר
  - סלסלה שנייה - חפצים שמסיימים את - לפחמכוונים את הילדים לעבודה שיתופית ומסודרת, כך שבכל פעם ילד אחר יעבוד והשאר יתבוננו ויעזרו להחליט האם זה לשימוש חוזר או לפח.
4. הבובה מעודדת ומדייקת:
  - "זכרו, לכל חפץ יש סיפור - לפעמים מה שנראה ישן, יכול להפוך למשהו חדש ומיוחד!"

ג. סיכום

1. גילגולי חוזרת למעגל הילדים ומדייקת את המסרים:
  - "ראיתם כמה חפצים אפשר להציל? ובמקום שהפח יהיה מלא, ונצטרך לשלם על דברים חדשים, השתמשנו שוב במה שכבר יש לנו. כך אנחנו עוזרים לעולם שלנו להיות יותר ירוק ונעים!"
2. הילדים משתפים בקול מה למדו ומה הכי נהנו לסווג.
3. הבובה מודיעה:
  - "ביום הבא נמשיך את המסע שלי ונגלה עוד דרכים לחיות חכם עם חפצים!"

חשוב! נבקש מהילדים להביא חפצים ישנים מהבית כמו- ספרים/ צעצועים במצב ממש טוב שאינם בשימוש כדי ליצור מהם גמ"ח

ליום שני בשבוע השני:

גלגל חוזר - הקמת גמ"ח בצהרון

מטרות הפעילות

- היכרות ראשונית עם הרעיון של שימוש חוזר ונתינה.
- פיתוח אחריות ושמירה על חפצים.
- חיזוק ערכים של שיתוף, התחשבות ושמחה בנתינה.
- הבנה שחפץ יכול לשמח יותר מילד אחד.

עזרים

- בובת הליווי "גילגולי"
- סלסלות / קופסאות
- שלטים עם שמות הסלסלות: בובות, משחקים, מכוניות, ספרים
- ארון / שולחן ייעודי לפינת הגמ"ח

א. פתיחה חווייתית - גילגולי מספרת

גילגולי נכנסת למעגל עם שקית קטנה של חפצים.

דברי גילגולי (בשפה פשוטה ומצחיקה):

"שלום ילדים! אני גילגולי. אני בובה שאוהבת להתגלגל, לעבור ממקום למקום.

פעם שיחקתי אצל ילדה אחת,

אחר כך עברתי לילד אחר,

והיום אני פה בצהרון שלכם!

אני לא נזרקת לפח - אני ממשיכה לחיות ולשמח".

גילגולי מספרת 2-3 סיפורים קצרים מאוד, לדוגמה:

- "ליוסי הייתה מכונית נחמדה. יום אחד קיבל מכונית חדשה. את הישנה הוא נתן לאח הקטן - והוא שמח מאוד".
- "לשרה היה ילקוט טוב. היא קיבלה חדש, והילקוט הישן ניתן לשכנה - וגם היא שמחה".

שיח קצר במליאה:

- מה עושים עם חפץ שעוד טוב אבל אנחנו לא צריכים?
- איך חפץ מרגיש כשהוא ניתן למשהו אחר?

ב. דקלום עם תנועה - "חפצים מתגלגלים"

גילגולי מובילה דקלום, הילדים מצטרפים עם תנועות ידיים:

חפצים, חפצים - פה מתגלגלים

חפצים קטנטנים וחפצים גדולים

בובה משומשת, חצאית קצת קטנה

מכונית ומשאית גדולה - לה לה לה

וצריך לדעת איך לשמור על חפצים

כי אפשר להעביר וזה אפילו נעים!

(אפשר לחזור פעמיים, פעם אחת בשקט, פעם אחת בקול גדול)

ג. פעילות מרכזית - הקמת גמ"ח בצהרון

1. מציגים לילדים את פינת הגמ"ח:
  - שולחן / ארון עם סלסלות מסודרות.
2. כל סלסלה מקבלת שם ברור:
  - בובות
  - משחקים
  - מכוניות
  - ספרים

3. מסבירים בפשטות:
"במהלך השבוע כל ילד יכול להביא חפץ מהבית - חפץ שהוא כבר לא צריך, אבל הוא טוב ויפה".

4. מדגימים:
גילגולי "מכניסה" חפץ לסלסלה המתאימה.

5. הילדים מתרגלים:
• כל ילד בוחר חפץ דמיוני ואומר לאיזו סלסלה הוא שייך.

ד. סיכום והדגשת המסר

גילגולי חוזרת למעגל ומסכמת:
"כשאנחנו שומרים על חפצים ולא זורקים -
הם יכולים לשמח עוד ילדים.
זה שימוש חוזר,
זה נתינה,
וזה חלק מהמהפך הירוק שלנו".

שאלת סיום:

איזה חפץ הייתם רוצים להביא לגמ"ח?

הרחבת הפעילות לבוגרים:

- תכננו גמ"ח שכונתי - אילו חפצים, אילו כללים ולמי זה מיועד.
- כל תלמיד מוסיף משפט לסיפור של חפץ שעובר בין אנשים שונים.

"גלגל חוזר" -
גמ"ח בצהרון

ליום שלישי בשבוע השני:

משתמשים שוב- יצירה מחומרים נפסדים

מטרות הפעילות

- פיתוח חשיבה יצירתית ודמיון.
- חיזוק ביטחון עצמי בהבעה אישית.
- פיתוח גמישות מחשבתית - אין נכון או לא נכון.
- חיבור לרעיון של שימוש חוזר לחפצים.
- תרגול הקשבה, המתנה ושיח קבוצתי.

עזרים

- גלילי נייר טואלט
  - בקבוקים ריקים
  - קופסאות ואריזות מקרטון
  - חומרים משלימים: פקקים, חוטים, שאריות נייר, מדבקות
  - מספרים
  - דבק
  - טושים / לורדים / צבעים
  - שולחן תצוגה + מפה
- אפשרי לקיים את הפעילות במשך מספר ימים...
יום אחד חשיבה ותכנון ויום אחר- היצירה.

א. פתיחה במליאה - התבוננות וחשיבה

- נציג במרכז המעגל מגוון חומרים נפסדים.
- נאמר:
"היום ננסה לראות מה הוא יכול להיות, ולא מה הוא היה פעם".
- נבקש מהילדים להתבונן בשקט בחפצים ולחשוב בלב:
מה אפשר להכין מכל אחד מהם?

ב. מעגל אנרגיה של רעיונות

1. ישיבה במעגל.
2. מעבירים חפץ אחד בין הילדים (תחילה בקבוק, אחר כך גליל).
3. כל ילד שמחזיק את החפץ אומר רעיון אחד:
"מה אפשר ליצור מהחפץ הזה?"
4. מדגישים:
  - אין תשובה נכונה או לא נכונה.
  - כל רעיון מתקבל.
  - אפשר להיות מצחיקים, דמיוניים ומפתיעים.

ג. תערוכת חומרים ובחירת בסיס ליצירה

- מסדרים "תערוכת חפצים" במרכז החדר.
- כל ילד בוחר:
- חפץ אחד כבסיס ליצירה.
- ובהמשך - חומרים משלימים לפי הצורך.

ד. שלב היצירה

1. הילדים מתיישבים במקומות.
2. על כל שולחן מונחים:
  - מספרים
  - דבק
  - טושים / צבעים
3. שאר החומרים נשארים בתערוכה.
4. קובעים זמנים קבועים:
בכל פעם שולחן אחד ניגש לבחור חומרים נוספים.
5. נותנים זמן עבודה מספיק, ללא לחץ, לעידוד יצירה אישית.

ה. סיום - תערוכת יצירות

- מכינים שולחן תצוגה בצד החדר ומניחים מפה.
  - כל ילד מניח את היצירה שלו בצורה מכבדת.
  - ישיבה במעגל:
  - כל ילד מציג בקצרה:
  - מה יצר
  - מאיזה חפץ זה התחיל
  - מסכמים:
- "ראינו איך חפץ שנראה שסיים את תפקידו, מתעורר לחיים".

הרחבת הפעילות לבוגרים:

כל ילד מוסיף שם ליצירה שלו וכותב משפט קצר:

"פעם הייתי _____ והיום אני _____"

רביעי ייחודי שבוע שני - משחקים של פעם

זהו יום של נוסטלגיה וקסם - הילדים לומדים איך שיחקו פעם: גוגואים, חבל קפיצה, קלאס, חמש אבנים ועוד. משחקים שדורשים דמיון, שיתוף פעולה ותנועה.

מטרה:

לפתח כישורים חברתיים, תנועה, משחק אותנטי - ליהנות מכל הלב!

פתיחה קבועה:

רביעי הגיע -

מה מחכה?

הפתעה בכל פעם -

לא נגלה!

דרמה, חרוזים, אנגלית וצחוק,

ומשחקים של פעם -

כמו קסם מתוק!

נחשו מי

מטרות:

פיתוח הקשבה, חידוד יכולת תיאור, עידוד חשיבה ודמיון והנאה ממשחק קבוצתי.

עזרים:

חפצים משומשים שונים, מפה או בד אטום.

מהלך:

- מניחים על השולחן חפצים משומשים ומבקשים מהילדים להתבונן בהם היטב.
- מכסים את החפצים במפה.
- בוחרים ילד אחד שמציץ מתחת למפה ובוחר חפץ אחד.
- הילד מתאר את החפץ במילים ("אני רואה חפץ ש...") בלי לומר את שמו.
- שאר הילדים מנחשים באיזה חפץ מדובר.
- לאחר הניחוש מגלים את החפץ.
- בוחרים ילד נוסף וממשיכים כך.

חם-קר שימוש חוזר

מטרות:

פיתוח הקשבה, ויסות תנועה, שיתוף פעולה וחיזוק חשיבה יצירתית על שימוש חוזר.

עזרים:

חפץ משומש (מהגמ"ח בצהרון).

מהלך:

- בוחרים ילד אחד שיוצא מהחדר.
- בוחרים חפץ משומש ומחביאים אותו במקום בחדר.
- הילד חוזר ומתחיל לחפש את החפץ.
- שאר הילדים מכוונים אותו בעזרת המילים "חם" ו"קר".
- כשהילד מוצא את החפץ, הוא אומר שימוש נוסף שאפשר לעשות בו.
- בוחרים ילד חדש וחפץ אחר וממשיכים במשחק.

תופסת חפצים

מטרות:

ויסות תנועה, הקשבה לכללים, חיזוק שיתוף פעולה והיכרות עם חפצים לשימוש חוזר.

עזרים:

חפצים משומשים (בובות, קופסאות, בקבוקים וכד').

מהלך:

- מפנים שטח גדול למשחק ומניחים חפצים משומשים בכמה פינות בחדר.
- בוחרים ילד אחד להיות התופס.
- שאר הילדים רצים במרחב.
- ילד שנוגע בחפץ - מוגן ואסור לתפוס אותו.
- מי שנתפס מחליף את התופס או יוצא לסבב קצר לפי החלטת המנחה.
- ניתן להחליף חפצים במהלך המשחק ולהמשיך סבבים נוספים.

סיום חגיגי ליום רביעי

דקלום לסיום:

הילדים יושבים במעגל בצורה רגועה לסיכום היום החגיגי.
שיחקנו היום – כמו פעם ממש,
שמחנו נהנינו, חלף מהר ללא חשש,
צחקנו, רצנו, היה כיף גדול –
ועכשיו ננשום בשקט, נניח הכל.
הידיים עושות שלום,
העיניים מחייכות,
הלב שמח בפנים בפנים –
כי עוד יום מסתיים בנעימים!
ועכשיו כולנו נושמים.. נושמים...
מחר, עוד יום – נשחק משחקים מהנים!

אופציה לשדרוג- (מוצע בזאת הצעה ורעיונות למחוות ידיים תואמות לדקלום הסיום)

דקלום סיום עם מחוות:

שיחקנו היום – כמו פעם ממש

נרים ידיים לצדדים, סיבוב קל במקום

שמחנו נהנינו, חלף מהר ללא חשש

ידיים על הלחיים – חיוך גדול, אחר כך נצביע על "שעון" מדומה ביד

צחקנו, רצנו, היה כיף גדול -

ידיים על הבטן בצחוק מדומה, ואז ריצה במקום עם קפיצה קטנה

ועכשיו ננשום בשקט, ננוח הכל.

נשימה עמוקה - ידיים על הבטן עולות ויורדות לאט

הידיים עושות שלום,

נפנוף איטי בשתי הידיים

העיניים מחייכות,

להצביע לשתי העיניים ואז למתוח חיוך עם האצבעות בצידי הפנים

הלב שמח בפנים בפנים -

שתי הידיים בצורה של לב מול החזה

כי עוד יום מסתיים בנעימים!

ידיים עולות למעלה כאילו "שמש זורחת", חיוך גדול

ועכשיו כולנו נושמים... נושמים...

שמים אצבע לפה לשקט, ואז ידיים עולות ויורדות עם נשימה איטית

מחר עוד יום - נשחק משחקים מהנים!

מחיאת כף + קפיצה קטנה בשמחה

יום חמישי שבוע השני:

בית משפט לחפצים משומשים

מטרות הפעילות

- פיתוח חשיבה יצירתית והבעה בעל-פה.
- חיזוק ביטחון עצמי ויכולת שכנוע.
- פיתוח אמפתיה וראיית נקודת מבט אחרת.
- העמקת ההבנה של שימוש חוזר בחפצים..
- תרגול הקשבה, המתנה לתור ושיח קבוצתי.

עזרים

- בובת גילגולי
- חפצים משומשים (מהגמ"ח או מהצהרון)
- שולחן וכיסאות ל"חבר השופטים"
- פתקים / חותמת / טוש לאישור
- מפה לשולחן השופטים (אופציונלי)
- **א. פתיחה במליאה - גילגולי מספרת**
- **גילגולי** נכנסת ומספרת בקול מצחיק:
"שלום ילדים, אתם יודעים? היום הייתי בבית משפט מיוחד...
בית משפט לחפצים!
עמדו שם בובה, קופסה, מכונית וספר -
וכולם ביקשו דבר אחד:
אל תזרקו אותנו... תנו לנו להמשיך לחיות!"
- **גילגולי** שואלת:
"בואו נראה מי יעמוד היום בבית המשפט שלנו?"
- מדגימים בקצרה חפץ אחד בצורה דרמטית ומצחיקה, כדי להכניס לאווירה.

ב. מהלך המשחק - בית המשפט

1. בחירת שופטים
  - בוחרים 3-4 ילדים להיות חבר השופטים.
  - הם יושבים ליד שולחן "בית המשפט".
2. בחירת החפץ
  - בכל סבב נבחר ילד אחד.
  - הוא בוחר חפץ ומכריז: "אני ___ (שם החפץ)".
3. טיעון החפץ
  - הילד ניגש לשופטים ומדבר בגוף ראשון: למה לא לזרוק אותי? איך אפשר להשתמש בי שוב?
4. החלטת השופטים
  - השופטים מתייעצים בקצרה.
  - אם השתכנעו - נותנים אישור: פתק / חותמת / סימן מוסכם.
5. החלפת תפקידים
  - מחליפים שופטים לאחר כמה סבבים.

שבוע שלישי

"החפצים של יוני" - חיים חדשים

חוויות, משחקים וסיפורים שיעזרו לילדים להבין שימוש חוזר, מחזור וחיסכון בחיי היומיום.

יום ה'	יום ד' רביעי ייחודי	יום ג'	יום ב'	יום א'	
רוקדים ושומרים	דקלום קבוע לרביעי בשבוע	האנרגיה עוברת ביננו	מי שומר על הסביבה?	מתחילים במעגל	פתיחה והתכנסות
ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים
סיכום "נשמח"	יום אנגלית	חוסכים בכיף	פחי הקסם של יוני	סיור דמיוני במחזור	פעילות חינוכית העשרתית
רצים ומזהים	דקלום לסיום	כדור האור נוגע	מה אתה עושה?	מתחלקים ושומרים על הסביבה	סיום יום

השבוע נצא עם יוני למסע מרתק בעולם החפצים שלנו.
נלמד איך חפץ שנראה בלוי יכול לקבל חיים חדשים דרך מחזור.
נכיר את הפחים השונים ונבין מה זורקים לכל פח, תוך משחקים
וסימולציות חווייתיות.

נחקור יחד איך אפשר לחסוך במים וחשמל בחיי היומיום.
דרך סיפורים, תנועה ופעילויות מעשיות נפתח מודעות לסביבה ונלמד
פתרונות יצירתיים.

בסוף השבוע כל ילד יוכל להרגיש שהוא גם קטן וגם גדול -
כי כל פעולה חשובה!

סיור דמיוני במחזור

מטרות הפעילות

- הכרות בסיסית עם רעיון המיחזור והשלבים השונים.
- פיתוח דמיון ויכולת סיפורית.
- חיזוק הקשבה והבעה מילולית.
- חיבור לחיים היומיומיים והסביבה.

עזרים

- בובה או דמות - יוני ותמונה של חללית
- דימויים או תמונות של פחי מחזור, משאית זבל, מפעל מחזור (אופציונלי).
- שטח גדול או מרחב שבו הילדים יכולים להעמיד את השלבים.

א. פתיחה

- הצגת הבובה/דמות יוני למליאה:
"הכירו את יוני! הוא ילד סקרן שבנה חללית קטנה מחומרים ממוחזרים. יום אחד החללית שלו נעלמה... מה קרה לה?"
- שאלות קצרות לילדים:
"מה אתם חושבים שקורה לחללית שמישהו זורק לפח מחזור?"
- ניצור מתח סיפור: יוני יוצא למסע בעקבות החללית שלו, והילדים יוצאים אתו בסיור דמיוני.

ב. סיפור שלבי המחזור עם פנטומימה

1. סיפור קצר של השלבים:

- השלכת החפץ לפח המחזור בבית.
- איסוף החפץ על ידי משאית הזבל והסעה למרכז מיון.
- מיון לפי סוג החומר: פלסטיק, קרטון, מתכת, זכוכית.
- תהליך הכנה למחזור: ניקוי, טחינה, גריסה או לחץ בהתאם לסוג החומר.
- הפיכת החומר לחומר גלם חדש שממנו יוצרים חפצים חדשים.

2. פנטומימה - הדגמת השלבים:

- לכל שלב בוחרים מספר ילדים שמדגימים אותו מעמידים את כולם בשורה אחת אורכה (למשל: ילד אחד מחקה את המשאית, אחרים את המיון, החיתוך או הטחינה).
- בוחרים ילד אחד והוא יהיה החפץ למחזור כמו- בקבוק פלסטיק. המפעיל מספר את הסיפור שוב, הילד הנבחר עובר בין התחנות ושאר הילדים מדגימים בתנועות בלבד את כל השלבים.
- אפשר לשלב צלילים ומחוות: נהיגה של משאית, סידור חפצים, רעש גריסה וכו'.

ג. סיום ושיח מסכם

- **חזרה למעגל:** כל ילד מספר במילים שלו מה למד או מה נהנה לעשות בסיור הדמיוני.
- **הדגשה:** גם חפץ שנראה שסיים את תפקידו, יכול להפוך למשהו חדש אם נמחזר אותו.

הרחבת הפעילות לבוגרים

כל ילד מתאר חפץ מהבית שנזרק לפח, ומציע דרך יצירתית או שימוש חוזר שניתן לתת לו.

פחי הקסם של יוני

מטרות הפעילות

- הכרות עם סוגי פחי המחזור והפרדת חומרים.
- פיתוח כישורי סיווג והבחנה.
- חיזוק עצמאות בקבלת החלטות.
- חיבור למושג שימוש חוזר ומיחזור בחיי היומיום.

עזרים

- פח כתום - אריזות פלסטיק ומתכת.
- פח כחול - נייר וקרטון.
- פח ירוק רגיל - חומרים אחרים שאינם פלסטיק/נייר.
- פח לבקבוקים - רק בקבוקים.
- כרטיסים עם תמונות של חפצים שונים - משחק, בקבוק, קופסה, עיפרון וכו'.

א. פתיחה במליאה

- הצגת יוני למליאה:
"הכירו את יוני! הוא חכם ויודע בדיוק לאן לזרוק כל חפץ כדי למחזר אותו נכון".
- יוני מסביר בקצרה, תוך הדגמה עם חפצים:

פח כתום - אריזות פלסטיק ומתכת

- פלסטיק: בקבוקים ריקים (מים, שתייה), אריזות מוצרי חלב (יוגורט, קוטג'), אריזות שמפו וסבון, שקיות ניילון, אריזות חטיפים, קרטוני חלב/מיץ, אריזות קלקר.
- מתכת: קופסאות שימורים, קופסאות שימורים.

פח כחול - נייר וקרטון

- עיתונים, מגזינים, דפי הדפסה, קרטוני ביצים, אריזות דגני בוקר, שקיות נייר.
- פח ירוק רגיל - חומרים אחרים שאינם פלסטיק או נייר.
- פח לבקבוקים - רק בקבוקים פלסטיק.

- שאלות קצרות לילדים כדי לוודא הבנה: "מה לדעתכם צריך לזרוק לפח הכתום?" "ואיפה נזרוק בקבוק פלסטיק?"

ב. פעילות המיון

1. כל ילד מקבל כרטיס עם תמונה של חפץ.
2. הילדים מסתובבים בחדר ומחליטים לאיזה פח לזרוק את הכרטיס, בהתאם להנחיות יוני.
3. לאחר סיום המיון, כל ילד מציג בקצרה את הכרטיס שלו ומסביר לאן זרק אותו ולמה.
4. אפשר לחזור על הפעילות עם מספר סבבים, להוסיף חפצים מורכבים או לשלב חפצים אמיתיים במידת האפשר.

ג. סיכום ושיח

- יוני מסכם עם הילדים: "כל חפץ שאנחנו זורקים לפח הנכון עוזר לו לקבל חיים חדשים!"
- שיח קצר: מה למדנו היום על מיון חפצים? איך אפשר להשתמש בידע הזה בבית או בגן?

הרחבת הפעילות לבוגרים:

כל משתתף יוציא "חפץ דמיוני" מהפח שבחר וייצור סיפור קצר על איך הוא מקבל חיים חדשים לאחר המיחזור.

רעיונות לחפצים למחזור

פח כתום - אריזות פלסטיק ומתכת

פלסטיק:

- בקבוקי מים ובקבוקי שתייה קלים
- אריזות יוגורט, קוטג', גבינות ועוד מוצרי חלב
- בקבוקי שמפו, סבון או חומרי ניקוי
- שקיות ניילון
- אריזות חטיפים
- קרטוני חלב/מיץ עם ציפוי פנימי
- אריזות קלקר

מתכת:

- קופסאות שימורים (ירקות, דגים, פירות)
- פחיות שתייה

פח כחול - נייר וקרטון

- עיתונים ומגזינים
- דפי הדפסה
- קרטוני ביצים
- אריזות דגני בוקר
- שקיות נייר
- קרטונים של מצרכים שונים

פח ירוק רגיל - חומרים אחרים שאינם פלסטיק או נייר

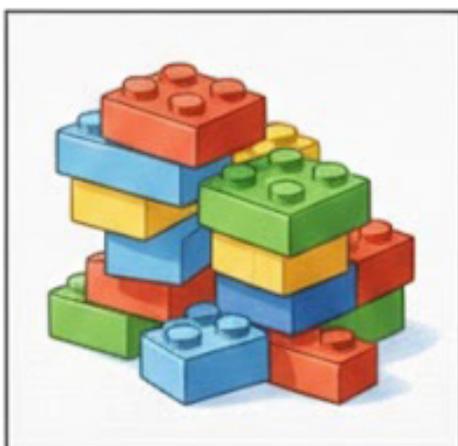
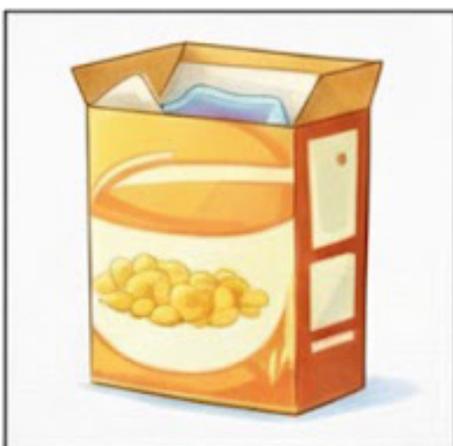
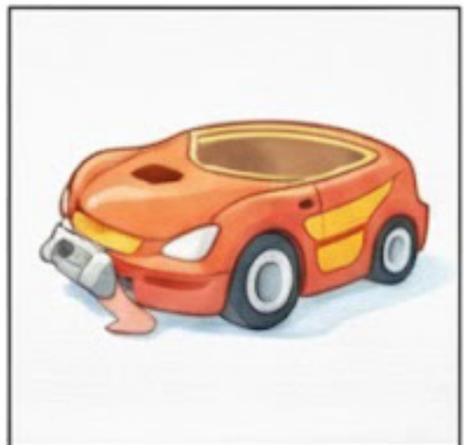
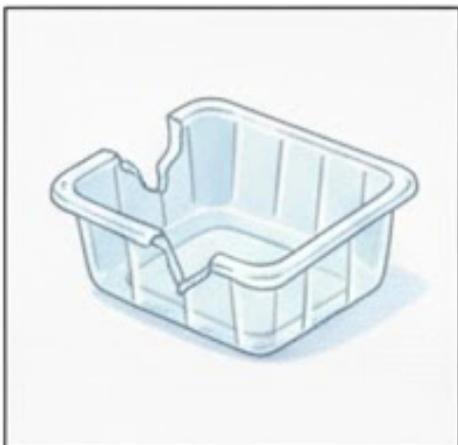
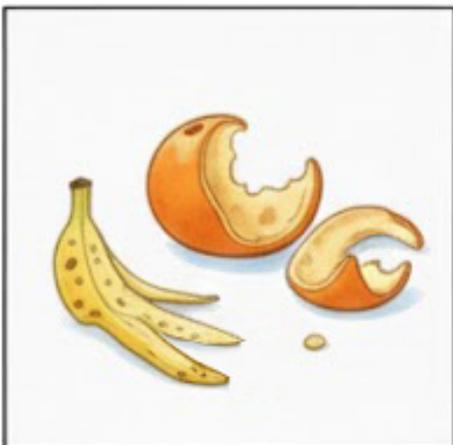
- שאריות מזון
- גרוטאות/חפצים שבורים שלא ניתן למחזר
- חומרים טבעיים (עלים, פרחים מיובשים)

פח לבקבוקים - רק בקבוקים מפלסטיק

- בקבוקי מים, שתייה קלים (ריקים בלבד)

חוסכים ונהנים

מטרות הפעילות:

- פיתוח מודעות לחיסכון במים וחשמל.
- חיזוק חשיבה ביקורתית ופתרון בעיות.
- פיתוח עבודת צוות והקשבה לחברים.
- חיבור לחוויות יומיומיות של חיסכון בבית ובצהרון.

עזרים:

הדמות של יוני

א. פתיחה - סיפור קצר עם יוני

סיפור 1 - הברז בגינה

יוני ירד לגינה וראה שהברזייה פתוחה.

שואלים את הילדים: האם זה בעיה של יוני? מה הוא יכול לעשות כדי לחסוך מים? כל ילד מציע פתרון - סגירת הברז, קריאה להורים, שימוש בדלי כדי לאסוף מים וכו'.

סיפור 2 - האור במטבח

יוני יצא מחדר המשחקים והלך למטבח לאכול ארוחת ערב.

הוא נזכר שלא כיבה את האור בחדר הקודם.

שואלים את הילדים: האם זה חשוב? איך אפשר לזכור לכבות אור כשעוזבים חדר? הילדים מציעים דרכים - תזכורת, הרגל, להקצות "שומר אור" למשחקים.

סיפור 3 - המזגן בחדר הקיץ

ביום חם קיץ יוני הפעיל את המזגן בחדרו.

שואלים את הילדים: מה יוני צריך לעשות כשהוא עוזב את החדר ועובר לחדר אחר? דנים בדרכים לחסוך חשמל - כיבוי המזגן, שימוש במאוורר במקום מזגן.

סיכום:

- חיסכון במים ובחשמל חשוב לכולם ועוזר לנו לשמור על הסביבה.
- כל אחד יכול למצוא פתרונות פשוטים ויצירתיים כדי לשפר את ההרגלים היומיומיים.

ב. פעילות חווייתית

1. **חשמל** - נשב במעגל או נעמיד שורה של ילדים - הם ייצגו את "האורות של החדר".
2. נבחר ילד שייכנס לחדר (למעגל) - הוא מסמן עם ידיים כאילו הוא **מדליק את האורות**. (ידיים למעלה)
3. כאשר הילד יוצא - הוא מסמן והאורות כבים (ידיים למטה).
4. **מים** - הילדים עומדים במעגל ומציגים עם ידיהם את "הברזים" - ידיים פתוחות למעלה, משמיעים קול קטן המדמה זרימת מים.
5. ילד אחד מתחיל להסתובב בתוך המעגל.
6. כשהילד נוגע בכתף של חבר, החבר סוגר את הברז - מוריד ידיים למטה ומפסיק את הקול.
7. הילד שמסתובב ממשיך לנוע בין הילדים, וכל ברז נסגר כאשר הוא נוגע בו.

ג. סיכום קצר במליאה

- נשאל: מה למדנו על חיסכון?
- איך אפשר להשתמש ברעיונות האלה בבית ובצהרון?
- יוני: "כל פעולה קטנה שעושים יכולה לחסוך מים וחשמל ולעזור לעולם שלנו".

הרחבת הפעילות לבוגרים:

כל משתתף מזהה הרגלים יומיומיים בבית או בצהרון שיכולים לחסוך מים וחשמל ומציע דרכים ליישום שיפור מידי.

רביעי ייחודי שבוע רביעי - יום אנגלית

יום אנגלית הוא מפגש קליל וחיובי עם השפה. דרך שירים, תנועה, ברכות פשוטות ומשחקים ויזואליים - הילדים לומדים להכיר מילים חדשות, לענות לשאלות ולהרגיש נעים עם שפה חדשה

מטרה:

חשיפה חיובית, חיזוק ביטחון עצמי בהתנסות בשפה זרה - בדרך חווייתית.

פתיחה קבועה:

רביעי הגיע –

מה מחכה?

הפתעה בכל פעם –

לא נגלה!

דרמה, חרוזים, אנגלית וצחוק,

ומשחקים של פעם –

כמו קסם מתוק!

מטרות:

- חשיפה לשפה האנגלית בצורה חווייתית דרך חפצים ומחזור.
- פיתוח אוצר מילים בסיסי באנגלית: צבעי פח - Blue, Orange, Green.
- חיבור לערכי שמירה על הסביבה ומחזור.

מילים חדשות:

כחול - Blue - בָּלוּ

כתום - Orange - אוֹרָנֶג'

ירוק - Green - גְּרִין

עזרים:

- בובת יוני
- בדים או חישוקים בצבעי הפחים.
- כרטיסי חפצים שונים (ניתן לקחת מיום שני בשבוע זה)

מהלך הפעילות:

חלק א' - הסבר קצר:

- יוני מסביר בקצרה על הפחים השונים ומה זורקים לכל פח.
- מציג דוגמאות לחפצים שונים - בקבוק פלסטיק, עיתון, קופסת קרטון - ומסביר לאן צריך לזרוק.

חלק ב' - משחק חווייתי עם צבעים:

1. מפזרים את הבדים/חישוקים בצבעי הפחים על הרצפה.
2. המנחה אומר שם של חפץ או חפצים למחזור.
3. הילדים קופצים למקום המתאים לפי צבע הפח.
4. כל ילד אומר בקול את שם הצבע באנגלית: Blue, Orange או Green.
5. ניתן לחזור על מספר סבבים ולהחליף חפצים וצבעים.

חלק ג' - מרוץ צבעים סיום

- מפזרים חישוקים בחדר במסלול ברור.
- כל ילד עובר מחישוק לחישוק לאורך המסלול.
- בזמן ההליכה אומר הילד את צבע החישוק באנגלית.
- ניתן לשחק גם בגרסה שבה המנחה מוחא כף, ואז הילד אומר רק את צבע החישוק שעליו הוא עומד ברגע ההפסקה.

חלק ד' - סיכום קצר:

- **שיח על מה למדנו:** איך מזהים לאן זורקים חפצים, ואיך אומרים את הצבעים באנגלית.
- **יוני מסכם:** "לכל צבע פחיש תפקיד, ולכל אחד מאיתנו אפשרות לשמור על הסביבה".

איזה כיף אני לומד אנגלית

איזה כיף אני לומד אנגלית

איזה כיף אני לומד אנגלית

ירוק
Green
גרין

כחול
Blue
בלו

כתום
Orange
אורנג'

סיכום "נשמח" (ניקיון, שימוש חוזר, מחזור, חיסכון)

מטרות:

- חיזוק הידע על ארבעת הנושאים.
- פיתוח יכולת סיווג והקשר בין פעולה לנושא.
- עבודה קבוצתית והנאה במשחקי מעגל.

עזרים:

- ציור לכל אחד מהנושאים
- מדבקות לקישוט
- כרטיסי היגדים

מהלך הפעילות:

חלק א' - יצירה קבוצתית

1. מחלקים את הילדים ל-4 קבוצות.
2. כל קבוצה מקבלת ציור של אחד מהנושאים: ניקיון, שימוש חוזר, מחזור, חיסכון.
3. הילדים מקשטים את הציור - מדבקות מסביב כמסגרת או מוסיפים דוגמאות מהפעילות שלהם.

חלק ב' - משחק מעגל עם כרטיסים

1. מכינים כרטיסים עם משפטים/פעולות שמתאימים לאחד מארבעת הנושאים.
2. הילדים עומדים או יושבים במעגל, מניחים בקבוק במרכז.
3. מסובבים את הבקבוק - הילד שאליו הפקק פונה מרים כרטיס, נקריא לו את המשפט והוא יחליט לאיזה נושא הוא שייך.

חלק ג' - סיכום במליאה

1. חוזרים על ארבעת הנושאים בקול.
2. מסכמים: כל ילד מספר פעולה קטנה שהוא יכול לעשות בבית או בצהרון כדי ליישם את אחד הנושאים.

רשימת היגדים:

ניקיון

- אני מסדר את החדר שלי אחרי המשחק.
- אני מנקה את השולחן אחרי האוכל.
- אני משליך ניירות ואשפה לפח.
- אני מסדר את הצעצועים ושם במקומם.

שימוש חוזר

- אני משתמש בקופסה פעם נוספת לאחסון חפצים.
- אני מצייר על דפי טיוטה שוב. או מהצד השני.
- אני מכין מארז מתנה עם קופסה ישנה.

מחזור

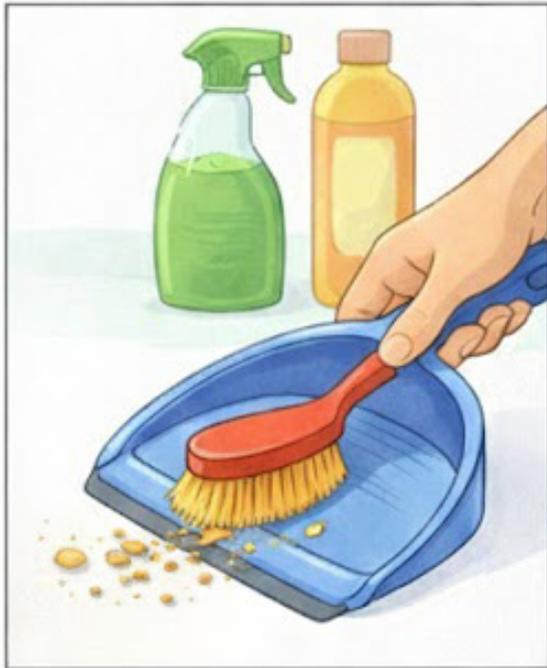
- אני זורק בקבוק פלסטיק לפח המתאים.
- אני שמים קרטון למחזור במקום הנכון.
- אני זורק קופסת שימורים בפח המתכת.

חיסכון

- אני סוגר את הברז בזמן צחצוח שיניים.
- אני מכבה את האור כשאני יוצא מהחדר.
- אני מנסה לא לבזבז מים או חשמל.

ניקיון

שימוש חוזר

מחזור

חיסכון

נְקִיּוֹן

- אָנִי מְסַדֵּר אֶת הַחֶדֶר שְׁלִי אַחֲרֵי הַמְשָׁחָק.
- אָנִי מְנַקֵּה אֶת הַשֵּׁלֶחָן אַחֲרֵי הָאֵכֶל.
- אָנִי מְשַׁלֵּךְ נִירוֹת וְאַשְׁפָּה לַפֶּח.
- אָנִי מְסַדֵּר אֶת הַצְעָצוּעִים וְשֵׁם בַּמְקוֹמָם.

שְׂמוֹשׁ חוֹזֵר

- אָנִי מִשְׁתַּמֵּשׁ בַּקֶּפֶסָה פְּעַם נוֹסֶפֶת לְאַחֲסוֹן חִפְצִים.
- אָנִי מְצִיר עַל דְּפִי טִיוֵטָה שׁוֹב. אוֹ מֵהַצֵּד הַשְּׁנַי.
- אָנִי מְכִין מְאַרֵז מִתְנַהֵה עִם קֶפֶסָה יְשָׁנָה.

מְחִזּוֹר

- אָנִי זוֹרֵק בַּקְּבוּק פְּלַסְטִיק לַפֶּח הַמִּתְאִים.
- אָנִי שְׂמִים קֶרְטוֹן לְמִחְזוֹר בַּמְקוֹם הַנָּכוֹן.
- אָנִי זוֹרֵק קֶפֶסֶת שְׂמוּרִים בְּפֶח הַמִּתְכָּת.

חֶסְכוֹן

- אָנִי סוֹגֵר אֶת הַבְּרֵז בְּזְמַן צְחֻצוֹחַ שְׁנַיִם.
- אָנִי מְכַבֵּה אֶת הָאוֹר כְּשֶׁאֲנִי יוֹצֵא מֵהַחֶדֶר.
- אָנִי מְנַסֶּה לֹא לְבַזְבֵּז מַיִם אוֹ חֶשֶׁמֶל.

שבוע רביעי

שומרים על העולם שלנו

למידה על הבריאה, טבע, עצים ומים תוך חוויה, יצירה ומשחק
שמחזקים אחריות ואכפתיות.

יום ה'	יום ד' רביעי ייחודי	יום ג'	יום ב'	יום א'	
רוקדים ושומרים	דקלום קבוע לרביעי בשבוע	האנרגיה עוברת ביננו	מי שומר על הסביבה?	מתחילים במעגל	פתיחה והתכנסות
ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים	ארוחת צהריים
שימוש חוזר- סיכום חגיגי	חידודי לשון	קיימות- העץ בטבע	שומרים על הבריאה והטבע	תן דעתך שלא תקלקל	פעילות חינוכית העשרתית
רצים ומזהים	דקלום לסיום	כדור האור נוגע	מה אתה עושה?	מתחלקים ושומרים על הסביבה	סיום יום

שבוע זה ממוקד בלמידה של שמירה על הבריאה, הטבע והסביבה. נלמד את הילדים למודעות לאחריות אישית ולאכפתיות כלפי העולם שבו אנו חיים.

נחקור יחד התנהגויות רצויות ולא רצויות בטבע העירוני, ונלמד כיצד לפעול נכון. נעבוד ביצירה קבוצתית עם חומרים מהטבע כדי ליצור עץ יפה ושמיש, תוך שמירה על הסביבה.

נלמד על חשיבות השמירה על עצים, צמחים ומים ונפתח תחושת אכפתיות כלפי כולם.

בסיום, נדגיש שכל פעולה קטנה לשמירה על הבריאה והטבע תורמת לעולם. טוב ויפה יותר לכולם.

תן דעתך שלא תקלקל

מטרות:

- הבנת הרעיון של שמירה על העולם והסביבה
- פיתוח חשיבה על עשייה למען אחרים
- חיזוק ערך האחריות והאכפתיות
- חיבור בין סיפור לחיים של הילדים

מהלך:

נאסוף את הילדים למעגל ונספר: מובא במדרש תנחומא- מעשה באדריאנוס קיסר וזקן מופלג- (במילים פשוטות לפי רמת ההבנה של הקבוצה) פעם, לפני הרבה מאוד שנים, יצא מלך גדול למסע ארוך עם החיילים שלו. הם הלכו ימים רבים בדרכים, בין שדות ועצים.

בדרך הם ראו אדם זקן מאוד.
הוא היה כבר כפוף, הולך לאט, אבל בידיים שלו הוא עבד בשמחה.
הזקן חפר באדמה ושתל עץ קטן - עץ תאנה.
המלך נעצר והביט בו בפליאה.
הוא שאל את הזקן:
"אתה כבר כל כך מבוגר, למה אתה טורח לשתול עץ?
ייקח הרבה זמן עד שיהיו פירות, וזה לא יהיה בשבילך".
הזקן חייך בשקט וענה:
"אני שותל כי כך קיבלתי עולם יפה.
אם אזכה - אשמח לאכול מהפירות.
ואם לא - ילדים אחרים ישמחו מהם.
העיקר שהעולם יישאר טוב ויפה".
המלך המשיך בדרכו.
עברו שנים.
אחרי זמן רב חזר המלך באותה הדרך.
והפעם - הוא ראה שם עץ גדול ויפה, מלא בפירות תאנים מתוקות.
וליד העץ עמד אותו זקן.
הזקן קטף פירות, מילא סל, וניגש אל המלך.
הוא אמר לו:
"זוכר אותי? אני זה ששתל את העץ.
תראה - העץ גדל, ויש פירות".
המלך התרגש מאוד.
הוא הבין שלפעמים אדם עושה משהו לא רק בשביל עצמו,
אלא בשביל העולם,
ובשביל מי שיבוא אחריו.

שיח בעקבות הסיפור:

- מה הזקן שתל באדמה?
- למה המלך הופתע ממה שהזקן עשה?
- בשביל מי הזקן שתל את העץ?
- איך הרגיש המלך כשראה את העץ עם הפירות?
- מה אנחנו לומדים מהזקן על שמירה על העולם?

א. יצירה קבוצתית - העץ שלנו

1. יוצאים עם הילדים לחצר ואוספים חומרים מהטבע שנפלו על הקרקע: עלים, ענפים קטנים, אבנים.
2. חוזרים ומניחים במרכז גיליון לבן.
3. יחד עם הילדים מניחים על הדף את החומרים שאספנו ויוצרים יחד עץ גדול ויפה.
4. מדגישים: אנחנו משתמשים בדברים שכבר קיימים בטבע ושומרים עליו נקי ויפה.

ב. סיכום יום במליאה -

- כאשר הקב"ה ברא את העולם בששת ימי המעשה, הוא ברא אותו בצורה מדויקת, חכמה ומושלמת, כך שיתאים לחיים של האדם: לבריאות, לביטחון, לצרכים היומיומיים ולשמחה.
- העולם נברא מלא יופי - עצים, שדות, מים, נופים, בעלי חיים וכל מה שנמצא בטבע - וכל זאת ניתן לאדם כמתנה.
- כאשר אנחנו מתבוננים בבריאה, אנחנו מתפעלים מיופייה ומבינים עד כמה היא מיוחדת. אך יחד עם המתנה הגדולה הזו, קיבל האדם גם אחריות: לשמור על העולם ולא לפגוע בו.
- במדרש נאמר "בשעה שברא הקדוש ברוך הוא את אדם הראשון, נטלו והחזירו על כל אילני גן עדן, ואמר לו, ראה מעשי כמה נאים ומשובחין הן, וכל מה שבראתי בשבילך בראתי, תן דעתך שלא תקלקל ותחריב את עולמי, שאם קלקלת אין מי שיתקן אחרוך" (קהלת רבה פ"ז)
- דברים אלו מלמדים אותנו שהשמירה על העולם, על הטבע ועל מה שניתן לנו - היא חלק מהאחריות שלנו כאנשים החיים בו. כל מעשה קטן של שמירה הוא המשך של הבריאה כפי שנבראה בתחילתה.

העולם שלנו נברא יפה וטוב.
יש בו עצים, פרחים, מים וחיות - והכול ניתן לנו כדי שנוכל ליהנות, לשחק ולחיות בו בשמחה.

אבל כדי שהעולם יישאר יפה - אנחנו צריכים לשמור עליו.
כשלא מלכלכים, כשלא שוברים, וכשמטפלים בטבע -
אנחנו עוזרים לעולם להישאר טוב ויפה גם בשביל ילדים אחרים.

שומרים על הטבע

מטרות:

- לפתח תחושת אחריות אישית למקום שבו אנו חיים.
- ללמוד להבחין בין התנהגות רצויה ולא רצויה בטבע.
- להבין שאסור לקחת דברים מהטבע שהקב"ה הועיד לחיות וצמחים.

עזרים:

- תמונה או כרזה עם ילדים בטבע
- דפי עבודה/לוחות כתיבה
- עטים/טושים/מדבקות
- דף כרזה להכנת אמנה קבוצתית(כמו חוזה קבוצתי)
- לוח סולמות ונחשים
- קלפי התנהגויות רצויות ולא רצויות
- קובייה גדולה

מהלך הפעילות

א. פתיחה - "לעשות את הדבר הנכון"

1. מציגים לילדים תמונה עם דמויות בעיר ובחיק הטבע.
2. שואלים את הילדים:
  - מה הילדים עושים בתמונה?
  - האם לדעתכם זוהי התנהגות טובה?
  - מה היה קורה אם הילדים היו מתנהגים אחרת?
3. מסבירים שהמטרה שלנו היא ללמוד איך להיות בטבע בצורה בטוחה ונעימה לכולם.

ב. כללי התנהגות בטבע העירוני

1. מחלקים את הילדים ל-3 קבוצות:
  - קבוצה 1: דברים שחובה לעשות בטבע
  - קבוצה 2: דברים שאסור לעשות בטבע
  - קבוצה 3: דברים שמומלץ לעשות בטבע
2. מסבירים מה פירוש "מומלץ" - מה כדאי אבל לא חובה, לעשות כדי לשמור על הטבע ולהנות ממנו.
3. כל קבוצה חושבת על 3 פעולות/משפטים נעבור בין הקבוצות ונתעד אותם על דף.
4. קוראים את כל המשפטים מול כולם ובוחרים יחד משהו אחד מכל קבוצה שהכי משמעותי.
5. מכינים כרזה משותפת - כמו אמנה קבוצתית, שמציגה את הכללים החשובים ביותר.

הסבר קצר - מהי אמנה קבוצתית ואיך יוצרים אותה?

- אמנה קבוצתית היא מסמך משותף של כללי התנהגות שהילדים עצמם בונים ומחליטים עליו יחד.
- כאשר הכללים מגיעים מהילדים - הם מרגישים שותפים ואחראים יותר לשמור עליהם.

איך עושים זאת בפועל?

1. מסבירים לילדים שהמטרה היא ליצור יחד "חוזה כיתתי" שישמור על הטבע ועלינו.
2. אוספים רעיונות מהקבוצות לפי החלוקה: חובה - אסור - מומלץ.
3. כותבים את כל ההצעות של הילדים בלי לשפוט או למחוק.

4. לאחר מכן בוחרים יחד את המשפטים החשובים ביותר - בהצבעה או בדיון קצר.
5. מסכמים אותם לכרזה אחת ברורה, עם ניסוח חיובי ופשוט.
6. כל הילדים חותמים על האמנה - כדי להרגיש מחויבות אישית.

ג. מסלול משחק - רצוי ולא בטבע העירוני

1. מכינים לוח משחק בסגנון סולמות ונחשים.
2. מציבים קלפי התנהגויות רצויות ולא רצויות.
3. הילדים זורקים קובייה ומתקדמים:
  - אם ההתנהגות רצויה - עולים בסולם.
  - אם ההתנהגות לא רצויה - יורדים בנחש.

התנהגויות רצויות

1. אוספים שקית שנפלה על האדמה.
2. משחקים סביב העצים בלי לקטוף ענפים.
3. שותים מים במתקן במקום לשפוך על האדמה.
4. מתבוננים בפרחים ולא קוטפים אותם.
5. שומרים על ספסלים ונקיים סביבם.
6. משחקים בכדור במקום מסודר ולא בין הצמחים.

התנהגויות לא רצויות

1. משאירים חטיפים או עטיפות על האדמה.
2. קוטפים פרח בלי להתחשב בטבע.
3. לועסים או מכים על עץ או שורשים.
4. רצים בתוך פרחים או על הצמחייה.
5. שמים רגל על ספסלים או על שבילי טבע מסומנים.
6. שופכים מים או אוכל על האדמה במקום בפח.
7. מתעלמים מהפסולת שנמצאת בשטח ולא אוספים אותה.

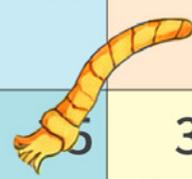
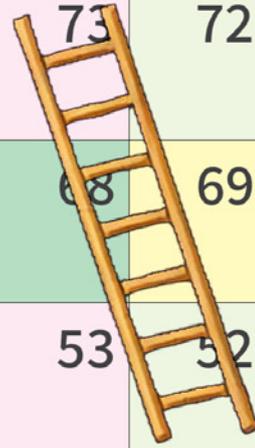
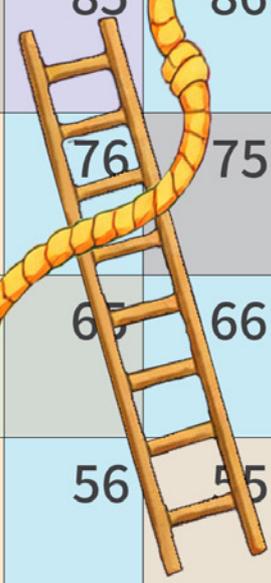
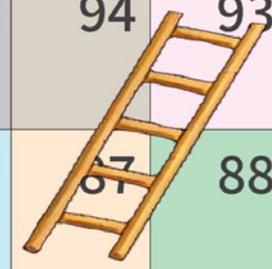
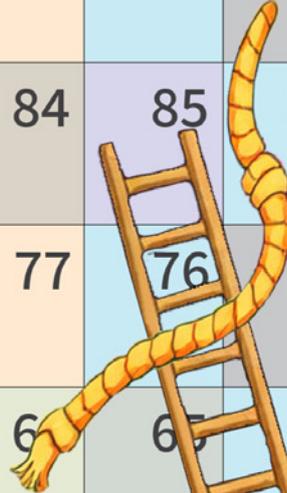
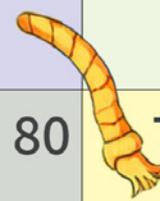

משחק סולמות וחבלים

100	99	98	97	96	95	94	93	92	91
81	82	83	84	85	86	87	88	89	90
80	79	78	77	76	75	74	73	72	71
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
60	59	58	57	56	55	54	53	52	51
41	42	43	44	45	46	47	48	49	50
40	39	38	37	36	35	34	33	32	31
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
20	19	18	17	16	15	14	13	12	11
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

קיימות- העץ בטבע

מטרות:

- להבין את התועלות בעצים.
- לפתח אכפתיות ואחריות לשמירה על העצים.
- ללמוד שימוש נכון במשאבי טבע.
- לעודד יצירתיות וחקירה על הטבע.

עזרים

- עלים מהטבע
- דפי נייר גדולים או גיליונות עבודה.
- צבעי גואש.
- מברשות או ספוגים להדפסים.

מהלך הפעילות

א. פתיחה - סיפור:

סיפור על עץ וחברו - בהשראת סיפור "העץ הנדיב" של ש. סילברסטיין פעם היה עץ, והוא אהב ילד קטן. כל יום הילד היה משחק עם העץ - מטפס על הענפים, אוכל תפוחים ונרדם בצילו. העץ היה שמח כשהילד שמח. אבל הילד גדל והלך. יום אחד חזר אל העץ ואמר: "אני רוצה קצת כסף". העץ נתן לו תפוחים למכור בעיר, והילד היה שמח. הילד גדל עוד, וחזר לעץ: "אני רוצה בית". העץ אמר: "קח את הענפים שלי ובנה בית". הילד בנה את הבית שלו, והעץ היה שמח. לאחר זמן חזר הילד ואמר: "אני רוצה סירה". העץ נתן לו את הגזע שלו כדי לבנות סירה. הילד הפליג, והעץ שמח - אבל קצת עצוב. הרבה זמן אחר כך חזר הילד. העץ כבר לא נשאר לו כלום - הוא היה רק גזע קטן. הילד אמר: "אני רק צריך מקום לשבת ולנוח". העץ שמח ואמר: "בוא שב עלי, ילד". הילד ישב לנוח, והעץ שמח מאוד.

ב. שאלות לדין אחרי הסיפור:

1. מה אהב הילד לעשות עם העץ?
2. איך העץ הרגיש כשהילד לקח ממנו דברים?
3. אם היית הילד, מה היית עושה כדי לשחק או להשתמש בעץ בלי לפגוע בו?
4. איך אפשר להנות מעצים או מצמחים מבלי להרוס אותם?
5. אילו דברים טובים אנחנו יכולים לעשות כדי שהעץ ימשיך להיות עבורנו בטוב גם בעתיד?
6. מה אפשר לתת לעץ?

לבוגרים

אפשר להציע להם "לסיים את הסיפור" - לדמיין סיום חדש שבו הילד והעץ שמחים יחד, בלי להרוס את העץ.

ג. שיח עם הילדים:

- דנים בהשפעת פעולות בני האדם על העצים:
- **חיובית:** שתילה, השקיה, טיפוח.
- **שלילית:** שבירת ענפים, כריתה, פגיעה.
- מעודדים הילדים להביא דוגמאות מחיי היום-יום.

ד. יצירה מחומרים מהטבע:

מכינים חותמות מעלים- כל ילד טובל עלה בצבע גואש וחותם על גליון נייר גדול.

חידודי לשון ושפה משפחות מילים

מטרות

- פיתוח אוצר מילים סביב קיימות וטבע
- תרגול שיוך מילים לקבוצות
- עידוד דיבור, הקשבה וחשיבה פשוטה

א. הכנה וארגון

- מניחים על הרצפה 3 חישוקים
- מכינים כרטיסיות עם תמונה ומילה

משפחות המילים:

1. סוגי עצים
2. סוגי פרחים
3. מים והסביבה (קיימות פשוטה)

ב. פתיחה קצרה

יושבים במעגל ואומרים:

"היום נשחק במשחק של מילים שקשורות לטבע.

לכל מילה יש משפחה, ואנחנו נעזור לה למצוא את המקום שלה".
מציגים את שלושת החישוקים ומסבירים בקצרה מה יש בכל אחד.

ג. מהלך הפעילות

1. כל ילד בתורו מקבל כרטיס.
2. הילד אומר את המילה בקול (אפשר לעזור).
3. יחד עם הקבוצה חושבים:
  - לאיזו משפחה המילה שייכת?
4. הילד מניח את הכרטיס בתוך החישוק המתאים.
5. מחזקים: "יפה, זו מילה שקשורה ל: עצים / פרחים / מים".

ד. סיום - ריקוד במעגלים

כל ילד נעמד ליד החישוק שלו.
מחזיקים ידיים ורוקדים יחד במעגלים לצלילי מוזיקה רגועה

פרחים	עצים	מים	
פרח	עץ	מים	1
ורד	אלון	גשם	2
חמנייה	אורן	שלולית	3
כלנית	זית	ברז	4
צבעוני	דקל	בקבוק מים	5
נרקיס	תפוח	כוס מים	6
סביון	לימון	ים	7
חרצית	רימון	נחל	8
עלי כותרת	גזע	טיפה	9
גבעול	ענפים	דלי מים	10

שימוש חוזר ויצירה מבקבוקי פלסטיק

מטרות כלליות:

- להכיר בשימוש חוזר כחלק משמירה על הסביבה.
- לפתח יצירתיות דרך חומרים זמינים.
- לחזק חוויה חיובית של עשייה משותפת.
- להבין שניתן להשתמש שוב בחפצים..

משחק באולינג מבקבוקי פלסטיק

עזרים:

- בקבוקי פלסטיק ריקים
- מים
- מדבקות / טושים / ניירות צבע
- כדור רך

מהלך:

מקשטים את הבקבוקים, ממלאים רבע בקבוק במים, מסדרים ומשחקים באולינג יחד.

מיכל לנייר טואלט

עזרים:

- בקבוק פלסטיק
- גליל נייר טואלט
- דבק
- חומרי קישוט

מהלך:

איש צוות חותך ומחבר, הילדים מקשטים ומשתמשים במתקן.

עציץ קטן מבקבוק

עזרים:

- בקבוק פלסטיק
- אדמה
- זרע או צמח קטן
- מדבקות / צבעים

מהלך:

מקשטים, ממלאים אדמה, שותלים ומשקים יחד.

סיום קצר עם הילדים

"לקחנו בקבוקים ישנים והפכנו אותם למשחקים ודברים חדשים.
ככה שומרים על הסביבה ונהנים ביחד".

ציוד לרכישה לתוכנית- מהפך ירוק

שבוע א'

- דפי עיתון או עלונים ישנים
- לורדים
- חוט לתליית המדליה על הצוואר
- כדור
- מספרים
- שקית אישית קטנה

שבוע ב'

- מספר חפצים ישנים מהצהרון / מבית הילדים (צעצועים, חפצים ישנים, קופסאות, בקבוקים, מגנטים, מגבות...)
- סלסלות או קופסאות לסיווג החפצים
- שלטים עם שמות הסלסלות: בובות, משחקים, מכוניות, ספרים
- ארון / שולחן ייעודי לפינת הגמ"ח
- גלילי נייר טואלט
- בקבוקים ריקים
- קופסאות ואריזות מקרטון
- חומרים משלימים: פקקים, חוטים, שאריות נייר, מדבקות
- מספריים
- דבק
- טושים / לורדים / צבעים
- פתקים / חותמת / טוש לאישור
- מפה לשולחן השופטים (אופציונלי)

שבוע ג'

- בדים או חישוקים בצבעי הפחים למחזור
- מדבקות לקישוט
- כוסות קרטון

שבוע ד'

- גיליון נייר גדול
- דבק/ מספרים
- עטים/ טושים/ מדבקות
- קובייה גדולה וחיילי משחק גדולים (או אביזר אחר לתחליף)
- דפי נייר גדולים או גליונות עבודה.
- צבעי גואש.
- מברשות או ספוגים להדפסים.
- 3 חישוקים
- בקבוקי פלסטיק ריקים
- מדבקות / טושים / ניירות צבע
- כדור רך
- גליל נייר טואלט
- דבק
- חומרי קישוט
- אדמה
- זרע או צמח קטן
- מדבקות / צבעים

